

Požiadavky kultúrnej obce formulované na proteste na obranu kultúry

Tlačová správa

Bratislava, 13. 8. 2024

V pondelok 12. 8. 2024 sa v uliciach Bratislavy uskutočnil protest na obranu kultúry, ktorý zorganizovala nezávislá občianska platforma Otvorená Kultúra!. K protestu sa pridalo viac než 120 kultúrnych organizácií, od veľkých zriaďovaných inštitúcií po malé nezávislé súbory z rôznych častí Slovenska. Podľa odhadov odborníka na bezpečnosť Martina Kráľoviča sa protestu zúčastnilo približne 9.000 ľudí.

Kultúrna obec i široká verejnosť protestom reagujú na devastačné kroky Ministerstva kultúry. Rezort na čele s Martinou Šimkovičovou najskôr prijal škodlivé zmeny legislatívy, ktorými rúca roky budované oporné piliere slovenskej nezávislej kultúry, verejnoprávnych médií i spravovania múzeí a galérií. V ostatných dňoch ministerka mocenským spôsobom zaútočila na SND a SNG odvolaním ich riaditeľa a riaditeľky.

Pondelkovému protestu predchádzalo stretnutie širokej kultúrnej obce v Slovenskom národnom divadle, kde niekoľko stoviek účastníkov a účastníčok zastupujúcich širokú škálu subjektov diskutovalo o ďalšom spoločnom postupe pri bránení kultúrnych inštitúcií. Sieťovanie organizácií bude pokračovať a vo vzájomnej synergii budú verejnosť informovať o ďalších krokoch.

Pred budovou SND sa kultúrna obec spojila s davom širokej verejnosti a v protestnom pochode spoločne prešli na námestie SNP. Protest pod oknami Ministerstva kultúry moderoval slovenský spisovateľ Michal Hvorecký a v príspevkoch sa prítomným najskôr prihovorili odvolaní riaditeľa SNG Alexandra Kusá a SND Matej Drlička, herečka Jana Olhová za zamestnanectvo SND a riaditeľka Schaubmarovho mlyna, ktorý tvorí súčasť SNG, Veronika Němcová za zamestnanectvo SNG. Marek Adamov, zakladateľ a dlhoročný riaditeľ kultúrnych centier Stanica Žilina - Záríečie a Nová synagóga v Žiline zastúpil na pódiu hlas nezriaďovanej kultúry, oblasť verejnoprávnych médií prezentovali členky a členovia štrajkového výboru RTVS Soňa Gyarfášová, Rozália Vlasková, Tomáš Bartoněk a Vladimír Amrich. Za umeleckú obec vystúpil hudobník a umelecký riaditeľ festivalu Konvergenzie Jozef Lupták. Na pódiu nechýbali zástupkyne a zástupcovia najmladšej generácie umeleckej obce, študenti a študentky, ktorí komunikovali stanovisko študentstva z vysokých škôl VŠMU v Bratislave, VŠVU v Bratislave, AU v Banskej Bystrici, FUTU KE Košice, FiF UK v Bratislave a FA STU v Bratislave a okrem vyhlásenia predviedli aj umeleckú performance na podporu solidarity a súdržnosti. Jedným z emotívnych vrcholov protestu sa stalo čítanie listu od českých zástupcov a zástupkyň kultúrnej obce, vyzývajúcich na pomoc slovenskej kultúre, ktorý prečítala herečka Zuzana Kronerová.

Platforma Otvorená Kultúra! predniesla v rámci svojho vyhlásenia nasledovné požiadavky:

- 1. Žiadame okamžité odvolanie ministerky kultúry Marty Šimkovičovej,**
- 2. Žiadame okamžité odvolanie generálneho tajomníka služobného úradu MK SR Lukáša Machalu,**

3. Žiadame politickú reprezentáciu naprieč celým politickým spektrom, aby zabezpečila nápravu legislatívy devastujúcej kultúrne prostredie na Slovensku, konkrétne Zákona o múzeách a galériách, Zákona o Fonde na podporu umenia, Zákona o Audiovizuálnom fonde a Zákona o Slovenskej televízii a rozhlase,
4. Žiadame budúce vedenie MK SR o výkon takej kultúrnej politiky, ktorá bude v súlade s cieľmi *Stratégie kultúry a kreatívneho priemyslu SR 2030*,
5. Žiadame budúce vedenie rezortu kultúry, aby začalo riešiť skutočné problémy kultúrneho sektora na Slovensku, ktorými sú najmä prekérne pracovné podmienky kultúrnych pracovníkov a pracovníčok, chronická finančná poddimenzovanosť sektora a nahromadený investičný dlh.

Platforma Otvorená Kultúra! spolu s celou kultúrnou obcou naďalej sleduje kroky Ministerstva kultúry a v prípade nenaplnenia hlavných požiadaviek na odvolanie alebo odstúpenie Marty Šimkovičovej a Lukáša Machalu bude svoj občiansky odpor v zákonných možnostiach stupňovať.

Zoznam kultúrnych organizácií, ktoré sa pridali k protestu na obranu kultúry 12. 8. 2024:

Zamestnanectvo Slovenskej národnej galérie
Kolégium riaditeľov Slovenského národného divadla
Anténa - sieť pre nezávislú kultúru
Slovenská filmová a televízna akadémia
Rada galérií Slovenska
Vysoká škola múzických umení v Bratislave
Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave
Akadémia umení v Banskej Bystrici
Študentstvo vysokých umeleckých škôl VŠVU, VŠMU, AU BB
Kultúrne odbory

A4 - Asociácia združení pre súčasnú kultúru, Bratislava
Akropola Kremnica
Anča, o.z.
Artforum Banská Bystrica
Artforum Pezinok
Artforum Bratislava
Artforum Košice
Artalk
Asociácia Bratislava v pohybe
Asociácia Divadelná Nitra
Asociácia hudobných klubov Slovenska
Asociácia ilustrátorov - ASIL
Asociácia nezávislých producentov
Asociácia producentov animovaného filmu

Asociácia slovenského dokumentárneho filmu
Asociácia slovenských filmových klubov
Asociácia slovenských filmových strihačov
Asociácia slovenských kameramanov
Asociácia spisovateľov Slovenska
Asociácia súčasného divadla - Divadelné ocenenia sezóny
Atrakt Art - združenie pre aktuálne umenie a kultúru
Bábkové divadlo na Rázcestí, Banská Bystrica
BAŠTA – kultúrno-komunitné centrum, Bardejov
Björnsonova, umelecký kolektív
Bombura, nezávislý kultúrny priestor, Brezno
BRAK – Bratislavský knižný festival
Bratislavské bábkové divadlo
Bratislavské kultúrne a informačné stredisko
Brot Books Deli
Centrum nezávislej kultúry CITADELA, Rimavská Sobota
Diera do sveta, Liptovský Mikuláš
Divadelná platforma Innenhof
Divadelný festival Slanický ostrov divadla, Námestovo
Divadlo Aréna
Divadlo DPM
Divadlo Houže, Zlaté Moravce
Divadlo Jedným dychom
Divadlo K
Divadlo Kontra, Spišská Nová Ves
Divadlo Lab
Divadlo NA PERÓNE, Košice
Divadlo NOMANTINELS
Divadlo P. O. Hviezdoslava
Divadlo PIKI
Divadlo SKRAT
Divadlo Slzy Janka Borodáča, Prešov
Divadlo Stoka
Divadlo Šerosvit
Divadlo Štúdio tanca, Banská Bystrica
Divadlo Uhol_92
Divadlo z Pasáže, Banská Bystrica
DoSlov - združenie literárnych prekladateľov a redaktorov
Dúhový PRIDE Bratislava
Eleuzína, Banská Štiavnica
Fabrika umenia, Partizánske
FACE - Fórum alternatívnej kultúry a vzdelávania, Fintice

Festival Dotyky a spojenia, Martin
Festival FRAJ, Rimavská Sobota
Film Europe
Flaam Festival, Nitra
Galéria Jána Koniarka v Trnave
Galéria Medium, Bratislava
Galéria mesta Bratislavy
Glosolália
Hidepark Nitra
Hudobná únia Slovenska
Iniciatíva Inakosť
Iniciatíva Nestrácajme čas!
Inštitút pre dočasné dejiny umenia, Žilina
Jazdec - revue súčasného výtvarného umenia
Kino Úsmev Košice - OZ CINEFIL
Klub nezávislých divadiel
Konvergenzie Festival, Bratislava
Kultur_A, o.z., Lučenec
Kultúrno-kreatívne centrum ARTA, Piešťany
Kultúrny spolok MLOKi
LALA Slovak Music Export
LITA, autorská spoločnosť
Literárna bašta, Banská Bystrica
LOM
Margecany Zastávka
Media Communication Education, o. z.
Mestská knižnica v Bratislave
Mestský ústav ochrany pamiatok v Bratislave
Múzeum mesta Bratislavy
n:ear - festival experimentálnej a improvizovanej hudby, Banská Štiavnica
NAD TÝM - Červená Studňa, Banská Štiavnica
Nadácia mesta Bratislavy
Nástupište 1-12, Topoľčany
Nezávislé divadelné zoskupenie Odivo, Banská Bystrica
Nová Cvernovka, Bratislava
Nová synagóga Žilina
Nové divadlo v Nitre
Nuba Gallery, Púchov
Periférne centrá, Dúbravica
Pohoda Festival
PINK WHALE, Bratislava
Platforma pre súčasný tanec

Podivný Barón, Púchov
PORT o.z., Košice
Portál Bombing.eu
Presahy / Lýceum, Modra
Pustovňa pre umenie, Hontianske Trstány
Rare Cultural Space
SAPA - Slovenská asociácia producentov v audiovizíí
SHARPE festival, Bratislava
Skrzprst o.z.
SPFM Booking
Spoločnosť Mariána Vargu
Spolok Lutherus, Liptovský Mikuláš
Stanica Žilina-Záriečie
Staromestská knižnica Bratislava
T3 - kultúrny prostriedok, Bratislava
Tabačka Kulturfabrik, Košice
tanC o.z., Banská Bystrica
T-O-K Tanec /Osobnosť /Kontext o.z., Bratislava
tranzit.sk
Záhrada - Centrum nezávislej kultúry, Banská Bystrica
Združenie ooo